

LATVIJAS FARMACEITU ĒTIKAS KODEKSS

Izdots saskaņā ar Farmācijas likuma 38. panta otrās daļas 1. punktu

Pieņemts: Latvijas Farmaceitu biedrības 4. kongresā 1998.gada 10.oktobrī

Pēdējie grozījumi: Latvijas Farmaceitu biedrības 14. kongresā 2025. gada 8. novembrī

Latvijas Farmaceitu ētikas kodekss (turpmāk tekstā – Kodekss) ir visu Latvijas farmaceitiskajos uzņēmumos un ārstniecības iestādēs strādājošo farmaceitu un farmaceita asistentu (turpmāk tekstā – farmaceita) darbības ētisko principu kopums, kas izstrādāts ar nolūku nodrošināt kvalitatīvu farmaceitisko aprūpi, ievērojot profesionālos standartus un vispārpieņemtās morāles normas.

1. Farmaceita ētiskas rīcības pamatprincipi:

- 1.1. Farmaceita darbības pamatprincips ir cieņa pret katru cilvēku, tā tiesībām, neatkarīgi no viņu tautības, rases, ticības, vecuma, dzimuma, politiskiem uzskatiem un stāvokļa sabiedrībā. Kopā ar pārējo sabiedrību farmaceits ir atbildīgs par taisnīgu un efektīvu sabiedrības vispārējās veselības uzlabošanu, slimību profilaksi;
- 1.2. Farmaceita pamatpienākums ir sargāt katra cilvēka veselību un dzīvību. Farmaceita profesionālā darbība nedrīkst būt vērsta pret cilvēka veselību vai kalpot prettiesiskiem mērķiem. Farmaceits informē Latvijas Farmaceitu biedrību (turpmāk tekstā – LFB) par faktiem, kas kompromitē farmaceitisko aprūpi vai sabiedrības drošību.
- 1.3. Farmaceits ciena cilvēku uzticību un darbojas tikai viņu interesēs;
- 1.4. Farmaceits savā darbībā ir profesionāli un akadēmiski izglītots veselības aprūpes speciālists, kas pastāvīgi papildina un pilnveido savas zināšanas un iemaņas, veic savas darbības pašvērtējumu;
- 1.5. Farmaceits ir neatkarīgs un neitrāls savā rīcībā, profesionālajā darbībā un lēmumu pieņemšanā un pilnīgi brīvs no jebkādas ietekmes, kas var kaitēt viņa profesionālajam prestižam;
- 1.6. Farmaceits nedrīkst strādāt savā profesijā apstākļos, kas varētu kompromitēt viņa sniegto pakalpojumu kvalitāti un viņa profesionalitāti;
- 1.7. Farmaceits nedrīkst savas profesionālās zināšanas un iemaņas lietot prettiesiskai vai negodīgai rīcībai, kā arī jebkurai citai rīcībai, kuras rezultāti var radīt kaitējumu cilvēka veselībai vai dzīvībai;
- 1.8. Farmaceitam jāatturas no tādas uzvedības, rīcības vai izteikumiem, kas grauj profesijas prestižu vai rada šaubas par viņa godīgumu ne tikai veicot profesionālo darbību darba vietā, bet arī citos gadījumos, kad tiek izmantota atsauce uz savu profesiju ārpus darba pienākumu veikšanas. Farmaceita publiskie izteikumi, tai skaitā sociālajos tīklos un elektroniskajā vidē, nedrīkst mazināt sabiedrības uzticību profesijai;
- 1.9. Sertificēts farmaceits nedrīkst nodot savu sertifikātu lietošanā farmaceitiskās darbības uzņēmumam vai uzņēmuma, kurā viņš strādā, citai struktūrvienībai, kurā pats faktiski nestrādā;

2. Saskarsmē ar klientiem (pacientiem):

- 2.1. Farmaceits, sniedzot farmaceitisko aprūpi, ievēro Kodeksa pamatprincipus;
- 2.2. Pacientiem, citiem sabiedrības locekļiem un veselības aprūpes speciālistiem izplatītā profesionālā informācija ir precīza, objektīva un nepārprotama; šo informāciju nedrīkst ietekmēt personīgas vai komerciālas intereses vai citi stimuli un pamudinājumi;
- 2.3. Farmaceits nedrīkst būt ieinteresēts personīgā labuma gūšanā, tostarp, saņemt no zāļu ražotājiem un/vai lieltirgotavām, un aptiekas īpašniekiem nekādas dāvanas, materiālas priekšrocības, labumus vai atlīdzību par zāļu pārdošanu vai ieteikšanu klientiem;
- 2.4. Sniedzot farmaceitisko aprūpi, farmaceitam jāiesaka pacientam piemērotākās zāles, sniedzot visaptverošu informāciju, tai skaitā par cenu, nepieciešamības gadījumā konsultējoties ar ārstu. Nav pieļaujams pildīt komerciālas dabas norādījumus par zāļu ieteikšanu vai pārdošanu, kas var būt pretrunā ētiskai un profesionālai farmaceitiskai darbībai;
- 2.5. Farmaceitam pret katru cilvēku jāizturas ar cieņu, jāprot veidot dialogu un stiprināt kontaktu ar klientu, izvairoties no konflikta situāciju veidošanās, ar ārējo tēlu jāpārliecina par savu kompetenci un profesionālajām zināšanām;
- 2.6. Farmaceitam jārespektē un jāaizsargā informācijas konfidencialitāte, kas iegūta profesionālo pakalpojumu sniegšanas laikā un jānodrošina, ka informācija par indivīdu netiek atklāta citiem bez pacienta piekrišanas, izņemot normatīvos aktos noteiktus gadījumus;
- 2.7. Farmaceits pacienta klātbūtnē nedrīkst apšaubīt ārsta izvēlēto ārstēšanas veidu; jebkuru neskaidrību vai kļūdu gadījumā farmaceits sazinās ar ārstu konfidenciali.

3. Saskarsmē ar citiem farmaceitiem:

- 3.1. Farmaceitam ar cieņu jāizturas pret saviem kolēģiem, novērtējot viņu zināšanas, pieredzi un prasmi strādāt ar klientiem; farmaceitam ir tiesības saņemt cieņpilnu attieksmi no citiem kolēģiem;
- 3.2. Savstarpējai konkurencei jābūt godīgai, balstītai uz zināšanām, kvalitatīvāku un profesionālāku darbību;
- 3.3. Farmaceitam jādalās savās zināšanās ar kolēģiem un jāsniedz atbalsts farmācijas studentiem, tā nodrošinot profesijas pēctecību;
- 3.4. Farmaceitu kolektīvā kritikai jābūt koleģiālai un saistītai ar profesionālo darbību, nevis darbinieka personīgām īpašībām;

4. Saskarsmē ar citiem veselības aprūpes speciālistiem:

- 4.1. Farmaceits pacienta vai klienta interesēs godprātīgi veido un uztur starpdisciplināras attiecības ar citiem veselības aprūpes speciālistiem (ārstiem, māsām, ārstu palīgiem u.c.), veicina sadarbību ar tiem;
- 4.2. Farmaceits atbalsta citu veselības aprūpes speciālistu ieteikumus pacientam vai klientam. Konstatējot kļūdas vai pamanot neskaidrības, atbildīgi izmanto savas profesionālās zināšanas, veicot korekcijas, nepieciešamības gadījumā sazinoties ar citu speciālistu. Komunikācija notiek diskreti, nepārkāpjot savas kompetences robežas.

5. Noslēgums

- 5.1. Latvijas Farmaceitu ētikas kodekss ir spēkā Latvijas Republikas teritorijā, un tas ir saistošs visiem farmaceitiem un farmaceita asistentiem, kuri sniedz farmaceitisko aprūpi;
- 5.2. Visus jautājumus, kas saistīti ar Latvijas Farmaceitu ētikas kodeksa pārkāpumiem, izskata Farmaceitu ētikas komisija;
- 5.3. Par Latvijas Farmaceitu ētikas kodeksa pārkāpumiem var piemērot šādas sankcijas: aizrādījumu, brīdinājumu, ierosināt farmaceita sertifikāta anulēšanu;
- 5.4. Farmaceitu ētikas komisijas lēmums ir pārsūdzams LFB valdē 10 dienu laikā no paziņojuma saņemšanas brīža;
- 5.5. LFB valdes lēmums ir galīgs.